

NR.	EMNE	HOVEDLINJE I SPØRGSMÅL/KOMMENTAR	SPØRGSMÅL/KOMMENTAR	FORSVARSMINISTERIETS EJENDOMSSTYRELSESBEMÆRKNINGER
1	Gåsekæret og Langvand	Bekymring omkring den effekt spor ved Gåsekæret og Langvand vil have på naturen.	<p>27) Med hensyn til kørespor lige omkring beskyttede vådområder er jeg betænkelig ved at kan have en negativ effekt i forbindelse med ynglefugl, da her yngler både trane og tinksmæd. Området er udpeget som Natura 2000 område bl.a. på grund af tinksmæd. Som eksempel vil yderligere kørespor ved Grovsø og Langvand være uheldigt. I nærheden af begge lokaliteter er der i forvejen kørespor som kan benyttes. I Grovsø Langvand området yngler tinksmæden i den østlige del, hvor der skal laves kørespor ned igennem. Her yngler også flere par af bynkefugl, som er en art i rivende tilbagegang i Danmark.</p> <p>48) Ligeledes er der en række vådområder/fugtige heder som der skal lægges spor igennem, f.eks. Gåsekær, Skødstrup enge og Langvand. Sporet langs Langvand ligger i et fugtigt område rig på mange arter. I sær karplanter, men også sommerfugle og guldsmede. Arterne er meget afhængige af det fugtige og vandrige område, hvis hydrologi hænger nøje sammen med hele området.</p>	<p>Med henblik på at tage hensyn til naturen i Gåsekæret blev et forslag til spor ved Gåsekær i Ål Klitplantage i samråd med Naturstyrelsen placeret på den anden side af Engvej.</p> <p>I Grovsø-Langvandområdet, syd for Grærup Havvej, er der ligeledes i videst muligt omfang søgt taget hensyn til naturen. Der anvendes således primært eksisterende spor, der via korte nye spor forbindes til kampstillingerne nord for og langs med Grærup Havvej. Der blev i 2018 efter ansøgning givet tilladelse til at etablere det ene af de foreslåede spor.</p>
2	Anvendelse og dimensionering af veje og spor	Bekymring for Forsvarets brug af etablerede veje i området.	<p>24) Jeg vil derfor foreslå (...) at køresporene etableres så tilpas kørefaste, at også de "almindelige" militære køretøjer kan anvende vejene, da de offentlige veje Porsemoesevej og Strandvejen i forvejen er meget belastet af trafik.</p> <p>34) Der har været et tilfælde, hvor en person som kom til skade, ude i plantagen, - hvor der via telefon blev tilkaldt en ambulance til at redde denne person ud til lægebehandling. Men, ambulancen kunne simpelthen ikke køre i de store og vandfyldte huller på Skelvejen (...)Der må stilles krav om, at alle veje i de berørte områder, såvel asfalterede som grusveje skal forstærkes, så de kan tåle kørsel af de tunge køretøjer.</p> <p>35) Det er meget risikofyldt at færdes på vejene. Især hvor sporene krydser den civile trafik, vil der opstå farlige situationer. Vejnettet i vores område er ikke indrettet til store tunge køretøjer samtidig med at antallet af turister er stigende.</p> <p>60) En forebyggende indsats til styrkelse af kommunale veje må nødvendigvis også fremadrettet skulle ske på de vejstrækninger, som Forsvaret lader indgå i sine øvelsesprogrammer herunder opmarchområder og transport korridorer. Ligeledes skal det sikres via anlæg af cykelstier, at lokalområdets borgere og de mange turister kan benytte veje som eksempelvis Blåbjergvej.</p>	<p>De kommende militære kørespor kan i vidt omfang bruges af samtlige af Forsvarets køretøjer. Etableringen af sporene vil således mindske belastningen på andre veje og spor i Oksbøl-området, hvilket netop er et af formålene med at etablere disse. Situationsbestemt vil Forsvarets køretøjer dog fortsat benytte andre veje og spor i området. Brug af offentlige veje bliver og vil blive tilrettelagt i samarbejde med Varde Kommune, som vejmyndighed, og Vejdirektoratet.</p> <p>Forsvaret skal overholde gældende færdselsregler, når de kører på eller krydser offentlig vej. Såfremt der i forbindelse med øvelser er behov for at krydse offentlig vej uden lys eller med højere hastighed end tilladt, afspærres vejen kortvarigt. I den forbindelse kan der blive indsat militærpoliti til omdirigering og standsning af anden trafik. Ambulancer og lignende vil dog altid kunne benytte vejnettet, og afspærring meddeles beredskabet på forhånd.</p>
3	Anvendelse og dimensionering af veje og spor	Forsvarets øvelser bør afvente etableringen af veje og spor.	<p>28) Viljen hos militæret til at underkaste sig gældende love ansøgningsfrister, godkendelser og dispensationer lader en del tilbage, når brigadegeneral Henrik Lyhne står frem i JV og frejdigt erklærer: "Militæret kan ikke vente på anlæggelsen af nye kørespor"!</p>	<p>Det er ikke nyt, at Forsvaret i perioder gennemfører øvelser på Naturstyrelsens arealer i Oksbøl-området, og at de eksisterende veje og spor benyttes i den forbindelse – blandt andet de 37 km militære kørespor, som allerede er i områderne. Det forhold, at der arbejdes på at anlægge nye spor – blandt andet for at skåne naturen og vejnettet fremover – indebærer ikke, at Forsvaret ophører med at gennemføre disse øvelser. Det er fortsat behov for at gennemføre øvelserne, navnlig nu hvor en ny brigade er under opbygning.</p> <p>Når Forsvaret benytter eksisterende veje og spor, ske det efter</p>

				forudgående aftale med relevante lodsejere og i koordination med Varde Kommune og Vejdirektoratet.
4	Anvendelse og dimensionering af veje og spor	Der bør være en offentlig høring af hvilke veje på Naturstyrelsens arealer, der skal benyttes af Forsvarets hjulkøretøjer.	60) <i>Den af Forsvaret ønskede fremtidige brug af klitplantagernes vejnet til øvelsesbrug [til hjulkøretøjer] bedes gjort til et egentligt høringsanliggende i forhold til offentligheden og Varde Kommune samtidig med, at Forsvaret opfordres til at inddrage lokalområdets brugergrupper og interessenter i den nærmere koordinering af og beskrivelse af Forsvarets og offentlighedens adgang til veje og stier.</i>	Oksbøl-aftalen indebærer, at hjulkøretøjer som udgangspunkt kan anvende alle veje i aftaleområdet. Det skyldes, at der af hensyn til øvelsens værdi er behov for fleksibilitet i forhold til hjulkøretøjers brug af terrænet. Eksempelvis har opklaringsenheder til opgave at bevæge sig ud foran de øvrige kamptropper, og observere og rapportere om modstanderens bevægelser, placering og størrelse. Hvis dette skal trænes på realistisk vis, er der nødvendigt, at enhederne har mulighed for at træffe aktive valg i forhold til de veje, der benyttes.
5	Forsyningsvital infrastruktur	Hensyn til forsyningsledninger og drikkevandsboringer.	8) <i>Generelt har man i Varde Kommune vanskeligt ved at finde drikkevand af god kvalitet, hvorfor hensynet til vandværkets ledninger og boringer for forbrugerne i vandværkets umiddelbare forsyningsområde, men også for kommunen generelt er af vital betydning (...) Klinting Vandværk stiller sig gerne til rådighed for nærmere drøftelse med henblik på opnåelse af en for alle parter brugbar løsning.</i> 51) <i>Om der planlægges beplantning/skovrejsningsområder, vejanlæg, stier, terrænregulering erhvervsområder, råstofindvinding, bebyggelse eller lignende omkring el-anlæggene, skal der ansøges om dispensation hos Energinet Eltransmission A/S.</i> 59) <i>På baggrund af ovennævnte forhold [påkørsel og skader på anlæg, spild og uheld i forbindelse med kørsel, vanskeligheden ved at finde gode drikkevandsressourcer i Varde-området] forslår DIN Forsyning, at det planlagte kørespor igennem vandindvindingsområdet for Klinting Kildefelt ændres og i stedet placeres vest og nord for boringer og ledningsanlæg i Blåbjerg Plantage (...) Vi står gerne til rådighed for yderligere information og deltager i en drøftelse af mulige placeringer af køresporene i Blåbjerg Plantage.</i> 60) <i>Desuden gælder det forhold, at hele plantageområdet øst for Blåbjergvej er vandindvindingsområde med de begrænsninger, som dette giver med hensyn til restriktioner for køretøjers færdsel i området. Det viste tracé for bæltekøresporet er ligesom for noget af strækningen på selve Lyngbos Hede i dag udfordret af, at der ligger mange drikkevandsboringer og en stor drikkevandsledning til Henneområdet.</i>	Forsvaret har i en årrække benyttet områderne i den sydlige del af Blåbjerg Klitplantage, hvor der er tre uddannelsesstillinger. Der er anvendt tunge køretøjer, og det har hidtil ikke givet anledning til problemer i forhold til forsyningsledninger og drikkevandsboringer Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelsen vil i det videre arbejde med planlægningen for etablering af køresporene, tage forhold omkring forsyningsledninger med i planlægningen. Herunder indgå i dialog med relevante aktører. Hvis et uheld skulle forekomme, er alle soldater trænet i at forebygge og standse miljøuheld. Der er endvidere på Oksbøl Kaserne opstillet et militært miljøberedskab, som i samarbejde med Varde Kommunes miljøberedskab (Sydvestjysk Brandberedskab) kan håndtere evt. miljøuheld og foretage rapportering til relevante myndigheder.
6	Fortidsminder	Bekymring for om nye kørespor vil ødelægge fortidsminder.	11) <i>I Vrøgum Klitplantage vil køresporene krydse flere naturtyper, og der er påtænkt et kørespor helt tæt ved Snorrehøj, hvilket ikke blot er et attraktivt område for skovgæster, men også en gravhøj med bevaringsstatus.</i> 43) <i>Arkæologi Vestjylland vil anbefale, at Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse får udarbejdet en dybtgående analyse af projektområderne, hvor vi kigger på de enkelte spor, foretager arkivalisk analyse og besigtiger eller rekognoscerer områderne.</i> 49) <i>Foranlediget af den store sandsynlighed for, at de planlagte spor vil påtræffe og beskadige fortidsminder, vil Slots- og Kulturstyrelsen anbefale, at Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse går i dialog med Slots- og Kulturstyrelsen samt Varde Museum om udlægning af sporene i tracéer, som samtidig kan sikre og bevare fortidsminderne.</i>	Sporføringen ved Snorrehøj i Vrøgum ændres, så det går udenom området ved gravhøjen. Fastlæggelsen af en samlet plan for nye militære kørespor på statens arealer i Oksbøl-området er generelt i en indledende fase. Den plan, der blev bragt i høring, var Forsvarets og Naturstyrelsens forslag til placering af spor. Hensigten med høringen var at give naboer og andre interessenter mulighed for at afgive bemærkninger til forslaget. Efter høringen Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse sammen med Naturstyrelsen vurderet indkomne bemærkninger og forslag til justeringer og efterfølgende udarbejdet et endeligt forslag. Herefter vil den egentlige myndighedsbehandling af forslaget gå i gang, hvilket bl.a. omfatter indhentning af alle lovpligtige tilladelser og dispensationer fra relevante myndigheder – blandt andet fra museer.

			<p>60) Der er i Blåbjerg og Nymindegab Klitplantager også en række fortidsminder, som er beskyttet via lovgivningen, men som i praksis kommer under pres og fare ved de militære øvelsesaktiviteter.</p>	<p>Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har generelle retningslinjer for håndtering og bevarelse af fortidsminder. Det kan for eksempel være opsætning af afgrænsende pæle. Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelses faste tilsyns- og øvelseskontrolmedarbejdere er opmærksomme på, at der kan vise sig afvigelse i jordlag, som blotlægges, og som skal undersøges. Tilsvarende gælder for fx stenbrolægninger, der også kan blive blotlagt og derfor skal undersøges. Det skete eksempelvis ved Selager sletten, hvor Forsvaret opdagede forhold, der kunne tyde på tilstedeværelsen af et fortidsminde. Dette blev videregivet til rette myndighed, og området er nu indhegnet, så det bevares for eftertiden.</p>
7	Private arealer	Mellem Blåbjerg og Kærgård Klitplantager ligger et område, der ejes af private lodsejere, som ikke indgår i sporplanen.	<p>6) På jeres kortmateriale over området ved Henne Strand er der ikke indtegnet spor fra Henne nord og over hovedvejen (...) Vi ved der indtil videre ikke indtegnet et spor i dette område, og ved derfor spørgsmålene kommer.</p> <p>10) I forhold til planerne for dette område [Filsø Hede] er det desuden udemokratisk, at borgerne ikke kan få indsigt i Forsvarets planer for det fredede hedeområde nord for Kærgård Plantage (Filsø Hede), da dette - både naturmæssigt men også visuelt - meget sårbare område er privatejet. Vi ved at tilsvarende kort med planlagte spor findes, men de holdes åbenbart bevidst tilbage.</p> <p>26) Det er imidlertid åbenlyst, at arealet skal inddrages, når der køres mellem Kærgård Klitplantage og Lyngbos Hede</p> <p>33) Forsvaret oplyser, at da det meste af området er privatejet, er sporplanen hemmeligholdt for offentligheden.</p> <p>44) Jeg skal derfor påpege, at alle relevante alternativer må og skal undersøges, herunder fx at bruge stranden som korridor ved passage af Henne Strand. Dette alternativ består i, at stranden benyttes fra nordenden af Lyngbos Hede til Sydenden af Filsø Hede. Alternativet vil være det mest skånsomme, når det kommer til at beskytte biodiversiteten, klitterne, hederne, sommerhusejerne, turismen og de jagtlige værdier. Det vil også være den mest økonomiske løsning for Forsvaret, da man undgår ekspropriationer/erstatninger i området. Desuden vil den driftsmæssige brug af korridoren ikke kræve de store vedligeholdelsesomkostninger sammenlignet med spor ned gennem de nævnte naturområder.</p> <p>48) DN mener, at høringsmaterialet er mangelfuldt, da sporene på private arealer ikke er tegnet ind. Ligeledes er der også naturbeskyttelsesinteresser på de private arealer, det er Natura 2000 arealer, som der også bør være mulighed for at kommenterer på i denne høringsfase.</p>	<p>Planen for nye kørespor på statens arealer i Oksbøl-området omfatter ikke området mellem Blåbjerg og Kærgård Klitplantager, da dette område ejes af private lodsejere. Forsvaret vil senere drøfte muligheden for spor med disse lodsejere, hvor dette er relevant.</p>
8	Passage af spor	Sporene kan hindre adgangen for handicappede til Petersholm Fugletårn.	<p>11) Krondyrene holder ofte til ved Nørre Enge og endelig er sporene tænkt placeret ganske tæt ved fugleturisternes udkigstårn! Mange andre søger tårnene for at se krondyrene græsse på Nørre Enge, og den etablerede adgangsvej (også for handicappede) krydses af køresporene.</p> <p>20) Rastepladsen ved Nørre Enge er meget besøgt, fordi den har picnicplads, toilet og pitstop for cykler. Det er herfra, der går en vej ind i den fredede løvklit mod vest og sti ud til Pedersholm tårnet. (...) såvel</p>	<p>Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse er opmærksom på at sikre offentlighedens adgang til Petersholm Fugletårn, ved det sydvestlige hjørne af Filsø, herunder særligt handicappedes adgang. Der arbejdes derfor på at udvikle en passagemulighed over sporet, der sikrer, at der fortsat er adgang for handicappede.</p> <p>Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse er ikke bekendt med, at der skulle være behov for passage for handicappede andre steder,</p>

			<p>stien som tårnet er anlagt på en sådan måde, at der er adgang for handicappede.</p> <p>27) Ifølge Forsvarets kort over de nye kørespor skal der være et sporforløb øst for Nørre Enge P-plads og på kanten af Filsø Peterholm. (...) her går en handicapsti ud til et handicapvenligt udsigtstårn, og det nye spor skærer direkte hen over denne handicapsti.</p> <p>48) Ligeledes vil sporene også kunne være med til at begrænse adgang for handicappede, f.eks. er der planer om et spor mellem Nørre Enge Rasteplads og Petersholm Fugletårn ved Filsø, hvor der går en sti der kan benyttes af kørestolsbrugere.</p>	<p>men skulle det vise sig et tilsvarende behov, kan ovenstående løsning muligvis også anvendes i de tilfælde.</p>
9	Passage af spor	Sporene kan hindre naboer og turister i at færdes i området.	<p>7) (...) sporet krydser vej 181 og går ind i Nymindegablejren. Det vil jo standse al trafik gennem. Det vil være katastrofalt for hele området.</p> <p>7) Kampvognsspor krydser jernbanespor med de populære skinnecykler.</p> <p>7) [Det] vil være et særligt problem, at kampvognsplanet går over Gammelgabvej, som forbinder Gammelgab med Lønne. Det går ud over de lokale der bor der, og selvfølgelig også turisterne i sommerhusene og på campingpladserne og i Sea West</p> <p>11) Der er planlagt spor på Engvejen fra nord til syd ned gennem plantagen til hedekanten. Udover at sporet krydser Skelvevej, vil det også blive en barriere for brugere af øst-vest-gående stier.</p> <p>11) Et kampvognsspor vil efter sporplanen fremover gå fra vest til øst og krydse Vester Hennebysvej. Henebys faste beboeres og turisters adgang til plantagen vil blive vanskeliggjort.</p> <p>20) Den frie adgang og færdsel er afgørende for Friluftsrådet, og vi forventer, at alle kan bevæge sig ubesværet og uhindret på skovvejene, også med barnevogn, i kørestol og på almindelig cykel. Vi finder det derfor afgørende, at sporene ikke kommer til at erstatte eksisterende skovveje, eks. Vis i et eksisterende brandbælte. Spor der krydser skovveje må ikke hæmme eller besværliggøre passage.</p> <p>23) Hvis det planlagte kampvognsspor vest søen på eller ved Langsøvej gennemføres, har jeg svært ved at se, hvordan publikum forsat skal kunne komme i området. Cykling er ikke mulig i et kampvognsspor, og familier med barnevogn eller gangbesværede vil få svært ved at komme der.</p> <p>33) Der er ikke redegjort for køresporenes virkning på veje [i Kærgård Klitplantage og i Vejers Nord Klitplantage], der fungerer som køreveje på cykel og eventuelt for motoriserede køretøjer. Ved overskæringer kan fremkommeligheden for civile gående cyklende, handicappede etc. vanskeliggøres eller blive helt umulige.</p> <p>35) Som flittige brugere af området færdes vi på alle årstider meget på arealerne i området omkring Vejers til fods, på cykel og i bil. Som gående kan det lade sig gøre at krydse et spor, men trækkende med en cykel er det en nærmest uoverskuelig opgave, da sporene indimellem er dybe og går i mange retninger.</p>	<p>Når den endelige placering af de kommende spor er på plads, vil der i samarbejde med Naturstyrelsen blive udpeget vitale overgange. Disse vil blive sikret således, at hensynet til særligt væsentlige passager for friluftslivet indtænkes.</p> <p>Det er ligeledes en del af genopretningsplanen, efter større øvelser, at udvalgte spor planeres, for netop at til sikre, at lokale og turister kan passere sporene til fods.</p> <p>Hvad angår overlap mellem militære kørespor og mountainbikespor er disse i videst muligt omfang søgt undgået. Hvor dette ikke har været muligt, er de militære kørespor placeret således, at de skærer cykelsporene med en vinkel på 90 grader, hvorved de forstyrrer mindst muligt. I enkelte tilfælde er det aftalt med Naturstyrelsen, at cykelsporet flyttes.</p>

			<p>37) Militærets udkast vil føre sporene mod nord tæt forbi reetablerede og højt skattede Filsø, tæt på informationscenter, P-plads og handicapfaciliteter, hvilket nødvendigvis er ganske uacceptabelt og må revurderes.</p> <p>46) Det foreslåede nord-sydgående spor gennem Nyminde og Blåbjerg Klitplantage vil komme til at udgøre en barriere i forhold til øst-vestgående stier og veje, og dermed forringe områdets rekreative værdi</p> <p>60) I modsætning til sommerhusområderne vest for Oksbøl, hvor sommerhusbebyggelserne ligger vest for plantagerne og dermed placeret mellem plantage og Strand, så ligger det store sommerhusområde ved Houstrup og Lønne placeret øst for plantagen. Det forhold medfører, at det er nødvendigt for brugerne af sommerhusområderne øst for Blåbjerg-Nyminde Plantagen at passere gennem plantagen for at kunne komme ud til vestkysten. Det faktum stiller ganske særlige og store krav til, at der vedvarende – og uden at der sker nye hindringer og ødelæggelser forbundet med afholdelse af militære øvelser – kan ske færdsel til fods (med eller uden barnevogn) eller på cykel fra øst til vest og vice versa gennem plantagen.</p> <p>63) Plantagen [Bordrup Klitplantage] benyttes af rigtig mange turister som kommer for at nyde den særegne natur. I plantagen er der anlagt 3 cykelruter hvor der dagligt kommer folk langvejs fra for at køre på de fint anlagte mountainbike ruter. Der arrangeres flere – i samarbejde med Naturstyrelsen – årlige cykelløb. De mange kørespor, der er planlagt i plantagen, forekommer ikke at være forenelig med de daglige aktiviteter og Naturstyrelsens plejeplaner. Forslag: Køresporene føres uden om cykelruterne. En placering kan være ind i området over Vejers Havvej mellem Tyskervejen og Kolonnevej. Men helst lige vest for Kolonnevej.</p>	
10	Lyngbos Hede	<p>Ønske om at flytte sporet i kanten af Blåbjerg Klitplantage/Lyngbos Hede længere ind i selve plantagen.</p>	<p>11) Maleren Lyngbo forærede i 1960'erne staten Lyngbos Hede på den betingelse, at heden skulle fredes. Indtil 2019 har vist alle almindelige borgere troet at heden naturligvis var fredet – hvad betingelsen for statens overtagelse jo netop var, men Danmarks Naturfredningsforening har desværre meddelt os, at fredningen rent formelt faktisk aldrig er blevet gennemført. Der er dog tale om et Natura 2000 område. Alligevel placeres et spor i hedekanten, fra Engvejen øst indtil Bykrog Bjerge og så i hedekanten mod syd. Langt tilbage i 1900-tallet og frem til nu har en vandring heden rundt været en meget yndet vandretur (...) hvis sporet bliver anlagt, vil man ødelægge den naturoplevelse, da man enten skal vandre i selve det opkørte spor eller have udsigt til det.</p> <p>14) Jeg (...) ønsker hermed at gøre indsigelse mod, at der jvf. plan (den røde streg) planlægges spor på den 99 år fredede hede langs med plantagen i strækningen fra Strandvejen i Henne indover Lyngbos Hede. (...) Det er et udsøgt naturområde, som vi er mange der går ture i passer på og værner om. At forestille sig, at der ikke kommer noget spor er grundløst, men selv om det er besværligt, så læg sporet øst for heden, hvor der i forvejen er ufremkommeligt og knudret.</p> <p>56) Forsvaret planlægger et sporforløb langs Lyngbos Hedes østside og dele af nordsiden. Det kan ikke udelukkes, at denne linjeføring kan have</p>	<p>Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har i samarbejde med Naturstyrelsen valgt at flytte køresporet i kanten af Blåbjerg Klitplantage længere ind i plantagen (i.e. væk fra stien i kanten af plantagen). Terrænet er dog visse steder meget kuperet, hvilket kan vanskeliggøre placering af spor længere inde i plantagen.</p>

			<p>væsentlig indflydelse på habitatnaturen, hvorfor det vil være mest hensigtsmæssigt allerede nu at forlægge linjeføringen til plantagearealerne øst og nord for heden, så man undgår juridiske tvistigheder om disse forhold.</p>	
11	Lyngbos Hede	Lyngbos Hede er omfattet af naturbeskyttelse.	<p>22) Lyngbos Hede blev fredet ved en servitut, der blev tinglyst den 21. februar 1966. Fredningen indebærer bl.a. at der ikke må ske indgreb i heden til skade for dens fugle og dyreliv (...)</p> <p>26) I forbindelse med udarbejdelse af projektet er der foretaget en temmelig betænkelig og noget lyssky administrativ ophævelse af en fredning på Lyngbos Hede uden gennemførelse af en fredningssag. Forbindelse Lyngbos Hede er en meget fin botanisk lokalitet med forekomst af en række sjældne planter og derfor udpeget som EU-habitatområde. Særligt i den sydøstlige del findes der vådområder med disse sjældne planter. Det er derfor helt uacceptabelt, at køresporet netop placeres gennem disse vådområder, hvor arterne i udpegningsgrundlaget i særdeleshed vokser.</p> <p>31) Vi holder til ved Henne Strand, og forstår ikke, hvorledes det er muligt at man bare ødelægger Lyngbos Hede. Lyngbos Hede er skænket af en PRIVAT giver, som ønskede, at heden skulle forblive uspolet og skulle bevares uspolet til gavn for ALLE der holder af NATUREN og ROEN.</p> <p>46) Lyngbos Hede, som er et spændende område, vil forsåret placere et kampvognspor i kanten af heden. Det vil få meget stor negativ værdi for naturoplevelsen.</p> <p>48) NST har i flere områder, f.eks. Lyngbos Hede igennem en årrække arbejdet for at få den naturlige hydrologi tilbage, for at fremme biodiversiteten på den våde hede.</p>	<p>Forsvaret ønskede oprindeligt to spor ned over Lyngbos Hede. Denne plan blev i samråd med Naturstyrelsen justeret – blandt andet på grund af Naturstyrelsens arbejde med genetablering af vådområderne på Lyngbos Hede. Sporene går nu for hovedpartens vedkommende i kanten af Blåbjerg Klitplantage, dog med indstik i den nordlige del af området samt et enkelt spor i den sydlige del af området for at skabe forbindelse til de sydlige dele af Oksbøl-området. Denne placering bibeholdes.</p> <p>De tilbageværende spor går igennem beskyttet natur. Det følger af gældende regler, at der så blandt andet skal foretages en væsentlighedsvurdering, der skal vurdere, hvilken påvirkning etableringen af sporene vil have. For god ordens skyld skal det præciseres, at der ikke er foretaget nogen ophævelse af gældende fredninger.</p> <p>Ca. 50 % af Forsvarsministeriets øvelsesområder er omfattet af Natura 2000 beskyttelse. Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har derfor en stor erfaring med at gennemføre projekter i områder, der er omfattet af Natura 2000 eller anden form for beskyttelse.</p>
12	Lyngbos Hede/Henneby	Spor bør flyttes væk fra Lyngbos Hede og ned mod Henneby/Spor bør flyttes bort fra Henneby og ud på Lyngbos Hede	<p>40) Køresporet fra syd/nord i kanten af Blåbjerg Plantage fra Henneby og mod nord til Blindstenen og Kabelstationen flyttes i lige linje tværs gennem Lyngbos Hede og rammer køresporet mod nord til Nymindegab.</p> <p>56) På den baggrund skal Henne Strand Grundejerforening anbefale, at det påtænkte kørespor i hedens sydøstlige del forlægges til området udenfor habitatområde H 72 og gennem plantage- og hedearealer sydøst for heden (bl.a. matrikel Henneby, Henne 3K og Henneby, Henne 3d). Herved undgår linjeføringen at komme i konflikt med habitatdirektivets bestemmelser (...) Indstikkene i Hedens nordlige del kan med samme begrundelse være til skade for naturen og bør derfor sløjfes eller trækkes tilbage til plantagen.</p> <p>60) Fra det sydøstlige hjørne af Lyngbos Hede foreslås det, at bæltesporet følger hedens sydlige skel.</p> <p>61) Den foreslåede placering af kørespor bør ændres, således at placeringen kommer længere væk fra beboelserne i Henneby.</p>	<p>Placeringen af sporene i sydkanten af Blåbjerg Klitplantage og Henneby var vanskelig, og det spor, der nu er lagt i planen er en afvejning mellem hensynet til naboerne i Henneby og hensynet til naturen på Lyngbos Hede.</p> <p>Hvis køresporet flyttes helt væk fra Lyngbos Hede, vil det rykke tættere på Henneby sommerhusområde. Sporene vil muligvis også skulle anlægges på private arealer.</p> <p>Forsvarsministeriet ønsker i videst muligt omfang at placere sporene på statens arealer. Et alternativ kunne være at placere sporet i sydkanten af Lyngbos Hede, men så vil det komme tættere på Henneby.</p> <p>Et spor direkte hen over Lyngbos Hede vil være længere fra Henneby, men kan muligvis indvirke på Naturstyrelsens hydrologiprojekter.</p> <p>Efter en samlet vurdering bibeholdes den oprindelige placering.</p>
13	Nyminde Klitplantage og Blåbjerg Klitplantager	Spor er lagt tæt på boliger og går igennem vandlidende områder. Der foreslås derfor et andet sporforløb, der blandt andet ligger i højere og mindre vandlidende områder.	<p>9) Ved orienteringsmødet i Selager Lade fremgik det, at det kommende kørespor fra Nymindegablejren mod Henne vil passere ganske/meget tæt på husene ved Grantoft, Fyrretoften, Birketofte og Egetofte, som alle er placeret i østlige del af Nymindegab By og nabo til plantagen Nymindegab Nord. Sporet er ganske tæt på et beboelsesområde og</p>	<p>Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har i samarbejde med Naturstyrelsen set på de beskrevne forslag til ændring af placering af spor i Nyminde og Blåbjerg Klitplantager. Dette har resulteret i to ændringer: Dels er sporene ved Nymindegab By flyttet længere væk fra beboelse, og dels er det lange nord-sydgående spor</p>

			<p><i>måske ikke det mest hensigtsmæssige område for placering af et kampvognsspor.</i></p> <p>39) <i>Vi vil foreslå, at linjeføringen fra Lyngbos Hede til Nymindegab bliver ændret væk Johannesvej, Engvej og Drewsensvej og holdes fri af brandbælter og vildtagre, så lokale brugere og den store mængde turister, der besøger området, stadig får mulighed for at have den storslåede naturoplevelse med dyr og planter.</i></p> <p>54) <i>Jeg vil derfor anmode om at man overvejer en anden, lidt vestligere linjeføring for køresporet. Jeg foreslår, at man ændrer forløbet fra Tørvedal Sande i nord (på højde med Kirkeflod), så køresporet derfra drejer mod syd-sydvest i stedet for som skitseret syd-sydøst og krydser Houstrup Strandvej ca 700 m længere vestpå end skitseret for til sidst at ramme den nordlige afgrænsning af Lyngbos Hede en smule længere vestpå end skitseret.</i></p> <p>60) <i>Af hensyn til at minimere konflikterne mellem Forsvarets øvelsesaktivitet og andre brugergrupper af Nyminde-Blåbjerg Klitplantage samt imødegåelse af hydrologiske og topografiske problemer bør bæltesporet kommende fra Nymindegablejren ændres i sit ruteforløb i plantagens centrale og sydlige del.</i></p>	<p>mellem Nymindegab ned mod Henne flyttet længere mod vest for at komme op på tørrere arealer.</p>
14	Nyminde Klitplantage	Den vestlige del af Nyminde Klitplantage bør friholdes for Forsvarets aktiviteter.	<p>60) <i>Det skal markeres meget tydeligt på kort til øvelsesbrug, at hele det kystnære område langs Blåbjerg-Nyminde Klitplantages vestlige side er lukket for al kørsel og anden færdsel under øvelserne.</i></p>	<p>Under udarbejdelsen af Oksbøl-aftalen var der fokus på at udpege sårbare områder, hvor Forsvarets aktiviteter skulle tilrettelægges ekstra nøje. Den vestlige del af Blåbjerg Klitplantage blev ikke udpeget som et sådant område.</p> <p>Hvis dele af vejnettet i området er særlig sårbart, vil det blive drøftet med Naturstyrelsen og Varde Kommune og inddrages i planlægningen af kommende øvelser.</p>
15	Blåbjerg Klitplantage/Henneby	Spor bør anlægges således, at man undgår skader som ved Brave Lion 2019 /spor i Blåbjerg Klitplantage bør rykkes væk fra Henneby	<p>10) <i>Vi har alle brug for Forsvaret – men Forsvaret har også brug for et godt forhold til lokalbefolkningen, både nu og fremover. Derudover må det forventes af Forsvaret, at anlæggelsen af tvangssporene fører til, at skaderne på de øvrige stier og veje minimeres markant, så at situationer som bl.a. i Blåbjerg Plantage i efteråret 2019, hvor store dele af plantagen blev opkørt, undgås fremover</i></p> <p>40) <i>Køresporet mod syd er alt for tæt på Henneby sommerhusområde og ønskes længst væk fra det store sommerhusområde.</i></p> <p>50) <i>Vi kan allerede se hvordan brugen af tunge kampvogne har ødelagt store områder ved f.eks. Blåbjerg plantage og frygter at den planlagte anlægning af permanente kørespor vil ødelægge endnu mere, hvis der sker uden hensyn til natur og beboere.</i></p>	<p>Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har i samarbejde med Naturstyrelsen set på de beskrevne forslag til ændring af placering af spor i Blåbjerg Klitplantage. Dette har resulteret følgende ændringer: En del af sporet i sydkanten af plantagen fjernet. I stedet er etableret spor nordligere i plantagen, hvor Forsvaret i højere grad vil være til stede fremover. Med kørespor i dette område vil behovet for at køre på plantagens øvrige veje og spor mindskes. Samtidig vil trafikken i den sydlige del af plantagen tættere på Henne blive mindre.</p>
16	Henneby	Sporene bør ikke passere vest om Henne By, i stedet bør der benyttes en korridor længere østpå fra den østlige del af Blåbjerg Klitplantage til Vrøgum Klitplantage.	<p>17) <i>I indsigelser (...) – sendt til Forsvarsministeren og Miljøministeren den 14. august 2019 - er der særligt fokus på risikoen for skader på naturværdier, og der foreslås alternativ placering – øst for Henneby af spor til tanks. (...) Jeg opfordrer hermed forsvaret til at justere planerne kraftigt – f.eks. med en østligere linjeføring – så de reelt lever op til løfterne om at tage hensyn til områdets natur og rekreative værdi.</i></p> <p>24) <i>Jeg vil derfor foreslå: At etablere køresporene øst om Filsø – det vil gå ud over landbrugsjord, men er trods alt "mindre ødelæggende " end det</i></p>	<p>Det vil være vanskeligt at realisere forslaget om en korridor øst om Henneby, da der i givet fald vil skulle opkøbes eller eksproprieres et meget stort areal for at kunne sikre en tilstrækkelig bred korridor med 2-3 akser ned igennem området fra Blåbjerg Klitplantage til Vrøgum Klitplantage. Hertil kommer, at området er vådt og formentlig vil forudsætte dræning for at kunne anvendes til militær aktivitet.</p> <p>Ekspropriation af dette omfang vil i dette tilfælde være en meget</p>

			<p><i>vil være for vores udmærkede turisme/beskæftigelse og indtjening fra sommerhusområdet.</i></p> <p><i>30) Såfremt kørespor er nødvendige, jvfr. dog vores indledende bemærkninger, så skal sporene anlægges øst for Blåbjerg Plantage, så der ikke foregår militære aktiviteter i vores sårbare natur. En ekspropriation af private arealer vil være omkostningstung, men der er vel også indtægter at bruge til formålet, når udenlandske styrker deltager i fælles øvelser.</i></p>	<p>indgribende tilgang – særligt fordi området kun skal bruges få gange om året af Forsvaret. Det anses derfor for mere hensigtsmæssigt at bruge de arealer, som staten allerede ejer og kan anvende i området.</p> <p>Udenlandske styrker inviteres og betaler ikke for brug af Forsvarsministeriets øvelsesarealer. Tilsvarende gælder for danske styrker i udlandet.</p>
17	Kærgård Klitplantage	Er der behov for tre spor i Kærgård Klitplantage?	<p><i>11) Forsvaret sporplan indeholder i dette område hele 3-4 nord-sydgående spor, hvilket virker helt ude af proportioner i forhold til områdets størrelse, områdets store rekreative værdi og det faktum, at der fra Henne og nordpå kun er anlagt et enkelt spor. Især det østlige spor, som løber øst øst før Kærgårdsvej eller parallelt med vejen og visse steder kun ca. 200 meter fra Filsø, er meget kritisabelt placeret, da det fuldstændig ødelægger helhedsindtrykket af området.</i></p> <p><i>10) Planen indeholder her hele 3-4 nord-sydgående spor, hvilket virker ude af proportioner i forhold til områdets størrelse, områdets meget store rekreative værdi og, og det faktum, at der fra Henne og nordpå kun er anlagt et enkelt spor.</i></p> <p><i>46) Ved Kærgård Klitplantage og Filsø er der planlagt et meget stort antal spor i både nord/syd- og øst/vestgående retning. Det må være muligt at reducere betragteligt.</i></p> <p><i>47) Ifølge oplægget til udvidelsen er der i Kærgård Klitplantage og ved Filsø planlagt tre kørespor i nord-sydgående-retning. Disse kørespor vil påvirke naturområdet Kærgård Plantage/Filsø meget kraftigt. Jeg vil derfor bede Dem om kun at anlægge ét nord-syd-gående kørespor i dette område, så naturen påvirkes så lidt som overhovedet muligt.</i></p>	<p>Antallet af spor i de forskellige klitplantager varierer. Det beror på, at Forsvaret skal anvende dem forskelligt. I klitplantagerne lige op til selve øvelsesterrænet (Vejers, Bordrup, Vrøgum og Ål) er der relativt flere spor end i de nordligere klitplantager. Det skyldes, at det fortrinsvis er i selve øvelsesterrænet, at kamphandlinger skal trænes. I den forbindelse har enhederne behov for at kunne komme rundt om og ind på siden af hinanden. Der skal derfor her være en forholdsvis stor mængde indfaldsveje til terrænet.</p> <p>Kærgård Klitplantage vil typisk blive brugt af de kæmpende enheder, når de rykker frem eller tilbage fra øvelsesterrænet. Dette skal ske i forskudt orden, så enhederne kan dække hinanden, hvis de møder modstand under fremrykningen. Derfor er der tre nord-syd-gående spor i Kærgård Klitplantage. Flere spor vil også indebære, at enhederne kan flytte tyngden, hvis de møder modstand. Dette forudsætter, at der er øst-vest-gående spor, der forbinder akserne. Det er grunden til, at disse spor er lagt i henholdsvis syd- og nordkanten af Kærgård Klitplantage.</p> <p>Blåbjerg Klitplantage vil i overvejende grad blive brugt som beredskabsområde. Det vil sige det område, hvor enhederne hviler, spiser og forbereder sig. Her skal nye kørespor sikre, at de tunge køretøjer, artilleri m.m. kan komme ind og ud af beredskabsområderne uden at forvolde skade.</p>
18	Kærgård Klitplantage	Hensyn til løvklitten.	<p><i>26) Løvklitten er omfattet af fredningsbestemmelse 022801.01 idet den i Danmark sjældne naturtype løvklit ønskes bevaret. Vi vurderer ikke, at dette er muligt, samtidig med, at der foregår militære aktiviteter i området.</i></p> <p><i>29) Løvklitten er sjælden natur i Danmark og ses som en af de særlige bevaringsværdige naturtyper. Sporet er planlagt lige igennem løvklitten som er skovhabitatnatur i habitatområdet N83/H72.</i></p> <p><i>48) Særligt bekymrende er det også, at der anlægges spor gennem Løvklitten/De tilsandede ege i Kærgård Klitplantage, en af de helt særlige naturtyper egekrat.</i></p>	<p>Forsvaret og Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse er opmærksomme på løvklitten – det er blandt andet et af de områder, hvor der ifølge Oksbøl-aftalen skal tages særlige hensyn. Derfor benyttes således et allerede etableret spor, som der er kørt af under Brave Lion 2019. Der bliver ingen færdsel med køretøjer udenfor dette spor, og sporet kan om nødvendigt gøres smallere, når det passerer igennem løvklitten.</p> <p>Generelt er Forsvarets aktiviteter, og den effekt de har på naturen ikke en entydig størrelse. En deling på 30 mand til fods vil formentlig ikke have stor effekt på jordbund og vegetation. Derimod kan en fuldt udfoldet eskadron på 14 kampvogne køre et terræn op. Omvendt vil eksempelvis kronvildt formentlig blive mere opskræmte af 30 soldater til fods end af 14 kampvogne. Når det skal vurderes, hvilken effekt Forsvarets aktiviteter har på naturen, er det således nødvendigt at se på både den konkrete aktivitet og den konkrete natur.</p> <p>Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har stor erfaring med at vurdere sådanne forhold, og den erfaring er blandt andet</p>

				udmøntet i de detaljerede drift- og plejerplaner, der er grundlaget for Forsvarets brug af de forskellige øvelsesterræner.
19	Grærup Langsø	Hvorfor er det nødvendigt med to nye nord-syd-gående spor henholdsvis øst og vest om Grærup Langsø?	<p>11) <i>Mod nord finder vi den enestående bronzealderkyst faldende ned mod engene langs Grærup Langsø med dens unikke flora som plettet gøgeurt, blå enzian, soldug og lyngsilke – og fugleliv som f.eks. rørdum og tinksmæd foruden havørne.</i></p> <p>18) <i>Højeste prioritet i vores indsigelse er følgende konkrete forslag til ændring af udsendte planer: Etablering af planlagt spor øst om Grærup Langsø droppes. Området fremstår i dag som et unikt naturområde for kron- og råvildt samt andet vildt – så unikt, at det er et af områdets absolut højeste attraktioner (besøgende i titusindtal).</i></p> <p>19) <i>Det er vanskeligt at se behovet for anlæggelse af to parallelle spor tæt på hinanden i fredet område især i lyset af at der allerede eksisterer kampvognsspor indenfor en afstand af 2000 meter.</i></p> <p>20) <i>Engene omkring Grærup Langsø hører ikke blot til et af de smukkeste områder, det er også et helle for områdets krondyr. Det er nok det eneste sted, hvor der er (næsten) garanti for at se dyr. Ydermere er det en af området største brunstpladser (...) det undrer især, fordi der er rige muligheder for at køre længere øst for landvejen og den gamle kystlinje.</i></p> <p>21) <i>Et kampvognsspor [vest for Grærup Langsø] er et voldsomt og skæmmende indgreb i landskabet, og anlæg af et kampvognsspor vil derfor ikke være i overensstemmelse med fredningen. Endvidere vil et kampvognsspor også ændre områdets egenart fra at være et bevokset område med græs, lyng m.v. og en smal markvej der diskret bevæger sig langs søen (Langsøvej) til et område med et opløjet bredt sandsspor. (...) Efter Forsvarets og Naturstyrelsens forslag til spor, skal kampvognsporet på Langsøvej fortsætte igennem Vejers Klitplantage (...) Der er i plantagen vel ca. 200 meter øst for det planlagte spor en nord-sydgående vej, som lige såvel kunne udlægges til kampvognsspor.</i></p> <p>28) <i>Der er alt mulig grund til at forlange alle kørespor placeret øst for Børsmosevej (væk fra Grærup Langsø)</i></p> <p>48) <i>Ved Grærup Langsø er DN uforstående for behovet for at lægge et spor på engene umiddelbart øst for søen. Det er et af de få steder kronvildtet kan opleves hele året rundt. Der ligger store øvelsesområder øst for landvejen, der må kunne benyttes (...) I dag har Forsvaret ligeledes et spor vest for Grærup Langsø som må kunne bruges i stedet for et nyt vestligt spor tættere på søen.</i></p> <p>62) <i>Spor på østsiden af Grærup Langsø med dens unikke natur og krondyr (og håbløse pga. jordbundsforholdene!!)</i></p>	<p>Mængden af spor i den nordvestlige del af øvelsesterrænet ved Grærup Langsø og Vejers Nord øges. En lignende forøgelse ses i Vrøgum og Ål Klitplantager på østsiden af øvelsesterrænet. Dette er del af en fremadrettet plan, der skal gøre det muligt for Forsvaret at træne enheder op til brigadestørrelse under tilnærmelsesvis realistiske forhold.</p> <p>Terrænet i den centrale del af øvelsesterrænet har hidtil været for smalt. Der er spor på Naturstyrelsens arealer, men de er for få til at give enhederne reelle handlemuligheder. Det, der konkret er behov for, er tilstrækkeligt meget plads og tilstrækkeligt mange spor til, at enhederne kan komme rundt om hinanden eller forbi hinanden under øvelse med kamphandlinger.</p> <p>Med de nye spor kommer der både flere nord-sydgående akser og flere muligheder for at komme ind i terrænet fra øst og vest. Der kan således både benyttes en vestlig akse i det lave terræn ved Grærup Langsø og Vejers Nord og en østlig akse igennem Vrøgum Klitplantage og Ål Klitplantage. Dette er et langt mere realistisk øvelsesterræn end før, hvor man reelt kun havde den centrale hovedakse ned igennem selve øvelsesterrænet. Her vidste soldaterne allerede på forhånd, hvor modstanderne ville komme fra, og hvor det ville være mest fordelagtigt at møde dem.</p> <p>Fremover vil førerne på alle niveauer skulle træffe aktive valg om indsættelser og manøvrer, og hvor de situationsbestemt kan skifte tyngdeakse under øvelsesmanøvren for at undvige eller nedkæmpe modstandere.</p> <p>En væsentlig grund til, at der er behov for mere end én akse, er, at der i en brigade er flere kampbataljoner. For at realisere brigadens fulde kampkraft, er det nødvendigt, at mere end en kampbataljon kan bringes i spil. Med tre akser, er der mulighed for at træne fremrykning med tre bataljoner i front.</p> <p>Inden for en akse er der behov for mere end et spor. Hvis der udelukkende er tale om, at en enhed skal transportere sig fra A til B, kan der køres i én kolonne af et enkelt spor. Ved taktiske manøvre er der derimod behov for flere spor, så enheden kan rykke frem (eller tilbage) forskudt, og på den måde yde hinanden dækning. For nærværende er der ved Grærup Langsø et spor til bæltekøretøjer på vestsiden af Børsmose og et spor til hjulkøretøjer på vestsiden af Grærup Langsø. Sporet til hjulkøretøjer bliver fremover også åbent for bæltekøretøjer.</p> <p>Grundet mængden af indkomne høringssvar, der udtrykker bekymring for etableringen af et spor øst om Grærup Langsø (og efter anbefaling fra Naturstyrelsen), slettes dette spor fra sporplanen.</p> <p>Hvad angår den foreslåede alternative sporføring (den nord-</p>

				<p>sydgående vej i ca. 200 m inde i Vejers Nord), er denne allerede et militært kørespor.</p> <p>Hvad angår sporet vest for Grærup Langsø benyttes det som nævnt allerede af Forsvarets hjulkøretøjer. Fremover vil det også blive anvendt af bælte køretøjer. Her vil vejen i tilfælde af skade blive genoprettet fra gang til gang. Den nuværende nordlige del af dette spor ligger på Naturstyrelsens areal. Dette bliver ikke åbent for bælte køretøjer. I stedet etableres et nyt spor på Forsvarsministeriets øvelsesterræn langs Langsøkanalen.</p>
20	Vrøgum Klitplantage	Bekymring over havørnerede.	<p>26) <i>Udvidelsen af militærområdet i Vrøgum Klitplantage er betænkeligt tæt på en havørnerede. Vi vurderer ikke, at det er muligt at lave denne udvidelse uden forstyrrelse af havørnens yngleaktiviteter</i></p>	<p>Der har under placeringen af sporene i netop Vrøgum Klitplantage, været stor opmærksomhed på fuglene – blandt andet havørn, men også ugler. Sporenes placering går således udenom de områder, hvor disse fugle normalt yngler. Hvad angår havørne håndteres dette lokalt ved afspærring, hvis det skønnes relevant. Det har været praksis i flere år, og tilsyneladende er Forsvarets aktiviteter ikke til hinder for en gunstig bestandsudvikling for havørn i området.</p>
21	Vejers Nord	De nye øst-vestgående spor i Vejers bør flyttes øst for Urkokvej (det vil sige ind i Oksbøl Skyde og Øvelsesterræn).	<p>11) <i>Mht. de såkaldte tvangsspor, så vil det være af stor og ødelæggende værdi om man fastholder den foreslåede linjeføring på østsiden af Grærup Langsø og videre med Vejers, hvor militæret vil oprette 5-6 tværgående spor fra Urkokvej mod vest og ramme et nyt tvangsspor (hvor der allerede er et i forvejen!)</i></p> <p>28) <i>Der er al mulig grund til at forlange alle kørespor placeret (...) øst for urkokvej.</i></p> <p>37) <i>Langs Urkokvej er der allerede et eksisterende kampvognsspor, som tænkes forbundet via 6 nye spor i østlig retning for at kobles på et nyt nord-syd-gående spor tæt opad kronrylommen – ganske uforståeligt, da der allerede eksisterer et tvangsspor lidt længere mod øst (...) Alle nye spor kan anlægges øst for Urkokvej, hvor sporene på begge sider af fyrreplantagen vil kunne forbindes af nye øst-vestgående spor.</i></p> <p>42) <i>Vejers Plantage nord er med sin meget tætte beliggenhed til Vejers Strand og mere end 1.200 sommerhuse et utroligt populært skovområde og benyttes som rekreativt område for turister, sommerhusejere og fastboende, der på alle tider af året bruger den nærmeste skov til at finde og opleve ro, opleve kronryl og andre dyr, samle svampe, bær m.m. (...) sporene kan alternativt lægges øst for Urkokvej bag fyrreplantagen. Her kan skabes forbindelsesspor til det allerede eksisterende spor langs Urkokvej.</i></p> <p>62) <i>(..)krydsning af den nord-sydgående hovedfærdselsåre mellem badebyerne Blåvand-Vejers-Grærup-Børsmose-Henne-Nymindegab af 5-6 kampvognsspor virker som rent galimatias!</i></p> <p>63) <i>Ingen militær aktivitet i selve plantagen. Køresporene bevares og udbygges øst for Urkokvej.</i></p>	<p>Mængden af nye spor i den nordvestlige del af øvelsesterrænet ved Grærup Langsø og Vejer Nord øges. En lignende forøgelse ses i Vrøgum Klitplantage og Ål Klitplantage på østsiden af øvelsesterrænet.</p> <p>Hidtil har den centrale del af øvelsesterrænet været for smalt til at større enheder kan få realistisk træning. Der er spor på Naturstyrelsens arealer, men de er for få til at give enhederne reelle handlemuligheder. Øvelserne får derfor et kunstigt og forudsigeligt præg og udfordrer ikke førerne for enhederne. Det, der konkret er behov for, er tilstrækkeligt meget plads og tilstrækkelig mange spor til, at enhederne kan komme rundt om hinanden/forbi hinanden under kamphandlinger.</p> <p>Med de nye spor kommer der både flere nord-sydgående akser og flere muligheder for at komme ind i terrænet fra øst og vest. Der kan således både benyttes en vestlig akse i det lave terræn ved Grærup Langsø og Vejers Nord og en østlig akse igennem Vrøgum Klitplantage og Ål Klitplantage. Samtidig bevirker de øst-vestgående spor, at enhederne kan skifte akse, hvis situationen tilsiger det. Dette er langt mere realistisk end før, hvor man reelt kun havde den centrale hovedakse ned igennem selve øvelsesterrænet. Her vidste soldaterne allerede på forhånd, hvor modstanden ville komme fra, og hvor det ville være mest fordelagtigt at møde den. Fremover vil førerne på alle niveauer skulle træffe aktive valg om indsættelser og manøvrer, og hvor man situationsbestemt kan skifte tyngdeakse under øvelsesmanøvren for at undvige eller nedkæmpe modstandere.</p> <p>Hvis de øst-vestgående spor i Vejers Nord Klitplantage flyttes om på den anden side af Urkokvej, fjernes muligheden for, at enhederne kan skifte tyngden fra den centrale til den vestlige akse. Enhederne ville således ikke kunne drage nytte af terrænets bredde, og dermed vil et af formålene med Oksbøl-aftalen ikke kunne realiseres.</p>

22	Skallingen	Bekymring over øvelsesaktivitet på Skallingen.	<p>10) <i>Da der ikke er planlagt spor i dette område, må det betyde, at Forsvaret har tænkt sig, at nøjes med den eksisterende infrastruktur. Det er os ubegribeligt, hvordan det skulle lade sig gøre. Det er småt med nedkørsler til stranden på Skallingen og de forsvinder ofte i stormene. Den eneste vej på halvøen er ikke bredere end en almindelig personbil og området omkring er ofte sumpet, hvis ikke oversvømmet. Hvis man skal lande store køretøjer på Skallingen, vil betragtelige skader på naturen i dette enestående stort set uberørte område ikke kunne undgås. Denne del af planen er i vores øjne virkelighedsfjern og komplet uforsvarlig.</i></p> <p>32) <i>Ang. planerne for Skallingen, så håber jeg, at Forsvaret er meget bevist om hvor sårbar Skallingen i forvejen er. Det er et unikt område, der trækker tusindvis af turister til hvert år samtidig med at det er et område, der er til glæde for mange af kommunens borgere. Det står uklart for mig, hvilken rolle Skallingen vil få i Forsvarets udvidelse af øvelsesområdet, men jeg håber, at al øvelsesaktivitet så vidt muligt vil blive lagt udenom Skallingen.</i></p> <p>47) <i>Naturområdet Ho/ Skallingen består i vid udstrækning af marsk og sump. Området er formet af Vadehavet, omformes stadig dagligt af havet og er derfor meget skrøbeligt og følsomt overfor menneskelige aktiviteter. Der er kun en til- og frakørsel til Skallingen – en gammel og smal vej, som kun kan rumme meget lidt trafik og slet ikke nogen store køretøjer. Hvis Skallingen skal bruges til landsætningsøvelser, vil dette føre til store skader, selvom øvelserne kun gennemføres sjældent. Skallingen burde derfor friholdes for øvelsesaktivitet.</i></p>	<p>Skallingen indgår ikke som et egentligt øvelsesområde. Området og især stranden og adgangsvejen er udelukkende tiltænkt landgangsøvelser. Normalt involverer det ikke tunge køretøjer. Der har i helt ekstraordinære tilfælde været gennemført større landgangsøvelser, der krævede en sydlig indgangsakse til primært Oksbøl Skyde- og Øvelsesterræn.</p>
23	Vejers Syd	Sporene i Vejers Syd bør flyttes længere mod øst og/eller ind på Forsvarsministeriets øvelsesområde.	<p>11) <i>De planlagte spor i Vejers Syd med tre parallelle spor med forgreninger er meget omfattende og bliver til stor gene, ikke mindst fordi man kommer uhørt tæt på badebyen Vejers. Området er eftertragtet pga. af dens store skønhed med høje klitter og sårbar vegetation (...)planerne for Vejers Syd flyttes ligeledes mod øst, hvor der i forvejen er spærret for publikum.</i></p> <p>18) <i>Desuden ønsker vi at gøre indsigelse mod, at et område i Vejers Plantage syd for Grærup Havvej belastes med et meget stort antal spor, Et antal spor, som i den grad vil ændre og ødelægge området som et rekreativt område for områdets brugere og som uvægerligt vil medføre omfattende støjgener for områdets øvrige brugere.</i></p> <p>37) <i>Eksisterende spor er allerede meget tæt på sommerhusene ved Arildsø samt campingpladsen Vejers syd. Det er meget enkelt at bruge allerede eksisterende spor øst for Kallesmærskvej, hvor der allerede findes et udbygget net af spor. Eller man kunne anlægge kørespor bag Skolehaven, hvor militæret har et skovområde uden civil adgang.</i></p> <p>42) <i>Sporene og skydestillingerne kommer til at ligge meget tæt (ned til 630 m) på Arrildsø og det store sommerhusområde sydøst for Vejers. Her er indtegnet tre parallelle spor med forgreninger hvilket virker meget voldsomt.(...) Hvis sporene blev lagt over på vestsiden af Kallesmærskvej ville de genere offentligheden mindre, da skoven her i forvejen er lukket og ligger i forlængelse af vores tidligere forslag om Vejers Nord.</i></p> <p>62) <i>De foreslåede spor i Vejers Syd virker helt overdimensionerede og uden hensyntagen til den rekreative værdi for sommerhusbebyggelsen</i></p>	<p>Mængden af spor i Vejers Syd øges for at muliggøre, at Forsvaret kan træne under mere realistiske vilkår ved at skabe adgang til et bredere og dybere terræn. I øjeblikket er det muligt at bevæge sig ned igennem øvelsesterrænet i en central akse. Der er ikke plads nok til at bruge alternative akser. Det søges ændret ved at etablere en vestlig akse fra Kærgård Klitplantage ned igennem Grærup Langsø, Vejers Nord og ned til Vejers Syd. Tilsvarende er der en østlig akse ned igennem Vrøgum Klitplantage, Ål Klitplantage og Bordrup Klitplantage. På den måde opnås en bredde, der gør det muligt at træne med enheder op til brigadestørrelse. Samtidig vil flere spor give enhederne mulighed for at foretage aktive valg om indsættelser og manøvre, og de vil kontinuerligt kunne tage bestik af øvelsessituationen og reagere herefter.</p> <p>Hvis sporene i Vejers Syd flyttes ind på Forsvarsministeriets øvelsesområde, kan de nødvendige behov for et bredere terræn ikke realiseres.</p> <p>Eftersom en del høringsvar udtrykker bekymring for kørespor i nærheden af Arildsø, og da det ikke vurderes at få en afgørende operativ betydning, har Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse i samarbejde med Naturstyrelsen besluttet at fjerne det spor, der går tættest på Arildsø.</p>

			<p><i>samt campingpladsen, der ligger tæt op ad sporene. De foreslås flyttet mod øst til Skolehaven og møde det nordfrakommende spor</i></p> <p><i>63) De nye mortar- og skarpskydnings stillinger flyttes til udkanten af Vejers Plantage Syd ud mod Kallesmærsk Hede. De nye kørespor flyttes mod øst til området fra Mosevrå Kirke og til nogle hundrede meter øst for Redningsvejen.</i></p>	
--	--	--	--	--